

ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΟΙΚΟΚΥΡΙΚΗ ΜΟΡΦΩΣΗ

Τη στιγμή που ή εκπαιδευτή μας αντί να προσαρμόζεται στις ανάγκες του λαού πέρνοντας ένα χαρακτηριστικά πρακτικότερο και προσαρμοσμένο στις πραγματικές συνθήκες ής καθημερινής ζωής ξαναγυρίζει στο ψευτοκλασικό ιδανικό, στη σαθρή αυτή βάση που εκατό χρόνια τώρα παραπαλεί άπάνω της, σέρνοντας τα θύματα της τα παιδιά του λαού, είναι νομίζω σκόπιμο να ριξωμ' ένα βλέμμα πώς οργανώνουν άλλοι τα επαγγελματικά σχολεία ενός κλάδου που άφορα ιδιαίτερα τη γυναίκα και που ανταποκρίνεται στις ανάγκες του μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού της χώρας μας, του γεωργικού. Πρόκειται για τη Γεωργική-οικοκυρική μόρφωση.

Πόση σημασία δίνουν σ' αυτή όλα τα πολιτισμένα Κράτη, μπορεί κανείς εύκολα ν' αντιληφθεί από την εξέλιξη που πήρε στη μεταπολεμική κύρια εποχή, ή σχετική νομοθεσία.

Η γεωργική οικονομική μόρφωση ανταποκρίνεται στην ανάγκη να προετοιμασθεί μεθοδικά και συστηματικά ή χωριότητα στα διπλά της καθήκοντα σαν παραγωγός δηλαδή και σαν νοικοκυρά. Ο κλάδος αυτός της μόρφωσης άγκαλιάζει γνώσεις από τον γεωργικό και τον οικοκυρικό κύκλο. Δεν ταυτίζεται όμως έντελως ούτε με τον γεωργικό που σκοπεύει την καθαρά Σχολική επαγγελματική μόρφωση στο γεωργικό επάγγελμα ούτε και με τον οικοκυρικό που του δανείζει αρκετό περιεχόμενό του.

Η γεωργική οικοκυρική μόρφωση στη πλήρη της σημερινή εξέλιξη άγκαλιάζει σχολεία τριών βαθμών κατώτερου, μέσου και ανώτερου.

* *

Τα σχολεία του ανώτερου βαθμού, έχουν σκοπό να δώσουν συστηματική και βαθιά μόρφωση σε κορίτσια που προορίζονται να λάβουν μέρος στη διοίκηση και διαχείριση κτημάτων μεγάλων εκμεταλλεύσεων ή που θα χρησιμοποιηθούν για δασκάλες των μέσων και κατώτερων γεωργοοικοκυρικών σχολείων.

Προϋποθέτουν πλήρη μέση γενική μόρφωση. Η διάρκεια των σπουδών είναι 11½ ως τρία χρόνια. Τα σχολεία αυτά είναι έγκαταστημένα συνήθως σε πόλεις όπου υπάρχουν αντίστοιχα ειδικά γεωργικά σχολεία ώστε να δανείζονται το προσωπικό τους. Άλλοτε βρίσκονται και μέσα σε μεγάλα κτήματα. Οι μαθήτριες είναι έσωτερικές γιατί όλοι σχεδόν έχουν και οικοτροφεία.

Η διδασκαλία είναι θεωρητική και πρακτική μάλιστα σε πολλά σχολεία οι μαθήτριες είναι υποχρεωμένες να κάνουν για ώριμα χρόνια πρακτική εξάσκηση. Οι μαθήτριες περνούν άπτε και εισαγωγικές εξετάσεις και στο τέλος των σπουδών τους άφου εξέτασθουν πέρνουν δίπλωμα ειδικό.

Τα προγράμματα των σχολείων αυτών περιλαμβάνουν συνήθως από το Γεωργικό κλάδο: Πειραματική φυσική, Χημεία οργανική και άνοργανη, βοτανική, κηπουρική, ζωολογία, ζωοτεχνία, πρακτική μικροβιολογία και χρήση του μικροσκοπίου, άμπελοφυγία, μελισσοκομία, γαλακτοκομία και τυροκομία. Από το οικονομικό: Δικαιτητική, διατήρηση φορμαίων, χειροτεχνία ράψιμο και κοπτική και άκόμη γενικές γνώσεις παιδαγωγικής διδακτικής, κοινωνικής οικονομίας, στοιχεία δικαίου και λογιστικής. (Πρόγραμμα Βελγικών άνωτέρων σχολείων του κλάδου).

* *

Τα σχολεία του μέσου βαθμού σκοπεύουν να δώσουν καλή μόρφωση στα κορίτσια που προορίζονται για τη

γεωργία και που έχουν πάρει τη στοιχειώδη γενική μόρφωση. Έχουν διάρκεια ενός ή δύο χρόνων. Κάποτε όμως άκολο θεί και συμπληρωματική διδασκαλία ειδικών μαθημάτων π.χ. στοιχείων κοινωνικής οικονομίας κοινού δικαίου ή και ειδικής γεωργικής διδασκαλίας π.χ. ώριμα χρόνια καλλιεργείας κ.λπ.

Το πρόγραμμά των άγκαλιάζει όλα τα μαθήματα που δίνονται στα άνωτερα σχολεία του κλάδου με που δίνονται μόνο σε στοιχεία. Η διδασκαλία είναι περισσότερο πρακτική παρά θεωρητική τα ¾ από τις ώριμα χρόνια άφιερώνονται σε πρακτικές άσκησης χώρια από τις εκπαιδευτικές έκδρομές κλπ.

Τα σχολεία αυτά είναι έγκαταστημένα σε χωριά ή κωμοπόλεις ή και σε κτήματα όπου έχουν και οικοτροφεία για να μένουν έσωτερικές οι μαθήτριες. Προτιμώνται για την έγκατάστασή τους μέρη όπου υπάρχουν και ειδικά γεωργικά σχολεία για τη χρησιμοποίηση του προσωπικού των και των εργασιών των. Χώρια από τα τυπικά σχολεία των δύο αυτών βαθμών υπάρχουν σε μερικές χώρες και Γνωσιότητα ή Σειμινάρια (Βέλγιο-Γερμανία) άνωτερης γεωργικής οικονομικής μόρφωσης όπου γίνονται δεκτές δασκάλισες και έπειτα από φοίτηση 1½—2 χρόνων και πρακτική άσκηση πέρνουν δίπλωμα άνωτερης μόρφωσης στον κλάδο αυτό.

* *

Τα σχολεία του κατώτερου βαθμού έχουν σκοπό να δώσουν στα χωρικά κορίτσια τα άναγκαία στοιχεία για να έπικρέσουν στα διπλά καθήκοντα που επιβάλλονται στη χωρική μέση και έξω από το σπίτι.

Είναι τεσσάρων ειδών :

- α) Οικοκυρική γεωργική σχολεία με σταθερή διμονή.
- β) Οικοκυρική γεωργική σχολεία περιδεύοντα.
- γ) Σειρές γεωργοοικοκυρικών μαθημάτων. Συμβουλευτική διδασκαλία στις χωρικές κλπ.
- και δ) Σύλλογοι και λέσχες χωρικών.

Θά έπιμείνω στα σχολεία του κατώτερου αυτού γιατί είναι ή βάση όλου του κλάδου και μάλιστα θα εξετάσω πιο έκτεταμένα ένα τύπο σχολείων, τα περιδεύοντα γιατί ή εξέλιξή τους στα τελευταία έξι χρόνια είναι πολύ μεγάλη.

Και άον τα σχολεία με τη σταθερή διαμονή έδρουν σε κωμοπόλεις ή χωριά κέντρα καθαρώς γεωργικών περιφερειών ώστε να είναι εύκολότερο να προσελκύσουν τα κορίτσια των γύρω χωριών. Γιαυτό έχουν συνήθως και οικοτροφεία. Η έγκατάστασή τους έμως δεν είναι και πάντα μόνιμη. Αν π.χ. έλα τ' όσον ή λείψουν ή μαθήτριες μεταφέρονται σε νέες περιφέρειες όπου οι άνάγκες φαίνονται μεγαλύτερες. Τα μαθήματα διαρκούν ένα (1) ή δύο (2) έξάμηνα. Μάλιστα στις βόρειες χώρες λειτουργούν μόνο το έξάμηνο του χειμώνα άφίνοντας έτσι ελεύθερα τα κορίτσια ν' άπασχληθούν στις γεωργικές ή άλλες δουλειές τους το καλοκαίρι. Η διδασκαλία είναι κύρια πρακτική δίνονται έμως και μερικά στοιχεία θεωρητικών γνώσεων έτελλως έκλαίκευμένων. Όσο για τις γεωργικές γνώσεις γίνεται πάντα προσπάθεια ν' αναφέρονται ειδικότερα στους γεωργικούς ή κτηνοοικονομικούς κλάδους που άναπτύσσονται ή μπορούν ν' άναπτυχθούν στην περιφέρεια.

Βον. Τα περιδεύοντα γεωργικά οικονομικά σχολεία άποτελούν το νεώτερο τύπο των σχολείων του κατώτερου βαθμού. Έχουν την άρχή τους στα περιδεύοντα σχολεία της γενικής ή της συμπληρωματικής μόρφωσης που είχαν εισαχθεί πρό χρόνων στη Σουηδία όπου ο πληθυσμός είναι πολύ σπορτισμένος σε ά-

ραϊά διαστήματα με το σκοπό να ωφεληθούν από τα καλά της μόρφωσης και έτσι κατοικούν στα πιά μικρονα και παρήμερα σημεία. Ἀκόμα τὰ περιδεύοντα γεωργικοοικονομικά σχολεία ἔχουν τὴν ἀρχὴ τους καὶ στὶς σειρὲς μαθημάτων μαγειρικῆς ἢ καὶ τυροκομίας ποὺ γίνονται ἀπὸ δασκάλους ποὺ περιδεύου, στὰ χωριά στὴ Γερμανία καὶ ἄλλες χώρες. Τώρα ἐντελῶς συστηματοποιημένα σὲ μερικές χώρες σὺν τὸ Βέλγιο τείνουν νὰ ἐπικρατήσουν καὶ ἄλλου γιὰ τὴ γίνηκαν φανερά τὰ πλεονεχτήματά τους ποὺ μποροῦν νὰ συνοψιστοῦν στὰ παρακάτω πέντε σημεία.

- α) Ὅτι εἶνε ἐντελῶς πρακτικὰ σχολεία.
- β) Ὅτι ἡ διδασκαλία εἶναι συγκεντρωμένη.
- γ) Ὅτι μποροῦν νὰ λείψουν μόλις πᾶσι: ἡ ἀνάγκη νὰ ὑπάρχουν.
- δ) Ὅτι δὲν κοστίζουν πολὺ.
- ε) Ὅτι τὸ διδακτικὸ προσωπικὸ ἀποχτᾶ πολλὴ πείρα καὶ ὠφελοῦνται ἀπ' αὐτὴν οἱ μαθητρίες.

Μὰ γιὰ ν' ἀποδόσουν αὐτὰ τὰ ἀποτελέσματα χρειάζεται νὰ κατανοηθεῖ ἡ ὀργάνωσή τους καὶ ὁ τρόπος τῆς λειτουργίας τους.

Τὰ σχολεία αὐτὰ δὲν εἶναι ἐγκαταστημένα μόνιμα ἔπος καὶ ἀπὸ τὸν τίτλο τους φαίνεται μὲ μένουσιν σὲ κάθε κωμόπολη ἢ χωριὸ ἀνάλογα μὲ τὸν παρουσιαζόμενον ἀριθμὸ μαθητῶν. Ἡ διδασκαλία διαρκεῖ τὸ ἐλάχιστο 6 ἔβδομάδες, συνήθως 3 μῆνες καὶ τὸ περισσότερο ἓνα ἑξάμηνο.

Τὸ διδακτικὸ προσωπικὸ συνήθως ἀποτελεῖται ἀπὸ μὴ δασκίλα μόνον, εἰδικὰ μορφωμένη στὰ ἀνώτερα σχολεία τοῦ κλάδου αὐτοῦ. Κάποτε ἀν τὰ οἰκονομικά μέσα τὸ ἐπιτρέπουσιν ἢ δασκάλα ἔχει καὶ βοηθὸ εἰδικὰ μορφωμένη σὲ σχολεῖα τοῦ μέσου τύπου. Μόνη τῆς ἢ οἱ δύο μὲζὺ ἀναλαμβάνουσιν τὴ διδασκαλία καὶ ἐπιτήρηση τῶν πρακτικῶν ἐργασιῶν.

Σὲ πολλὰ μέρη, ὅταν τὰ ὀριζόμενα οἰκονομικά μέσα εἶναι ἀφθονώτερα γίνονται μερικὰ εἰδικὰ γεωργικὰ μαθήματα ἀπὸ τὸν εἰδικὸ γεωπὸνο τῆς περιφέρειας ὡς καὶ ὑγιεινῆς καὶ παιδοκομίας ἀπὸ τὸ σχολικὸ ἢ ἄλλο γιὰ τὸ ἢ ἀδελφές νοσοκόμους.

Ἔτσι π.χ. ὁ γιὰ τὸν μιλεῖ γιὰ ὠρισμένες ἀρρώστειες συνηθισμένες στὸ χωριὸ, ὁ γεωπὸνος γιὰ ὠρισμένα ζητήματα π.χ. κηπουρικῆς ἢ δειδροκομίας ἢ ὀρνιθοτροφίας κλπ. Τὰ εἰδικὰ αὐτὰ μαθήματα γίνονται κάποτε σὺν ὀμιλίες, ὡστε νὰ πάρουν μεγαλύτερη δημοσιότητα, τὴ μέρη τῆς ἀγορᾶς ὡστε νὰναι συγκεντρωμένες πολλὲς χωρικές. Τὸ πρόγραμμα τῶν σχολείων αὐτῶν ἀγκαλιάζει συνήθεις γνώσεις: α) οἰκοκυρικῆς. Οἰκονομία τοῦ σπιτιοῦ καὶ στοιχεῖα λογιστικῆς, μαγειρικῆς καὶ κατασκευῆ κονσερβῶν, βράσιμο καὶ κοπή τῶν φρεμάτων τοῦ τόπου. β) Γνώσεις ὑγιεινῆς καὶ παιδοκομίας, στοιχεῖα πρακτικῆς ὑγιεινῆς ἀτομικῆς καὶ κοινωνικῆς, πρῶτες βοήθειες, περιποίηση καὶ διατροφή τῶν παιδιῶν κλπ. γ) Γνώσεις γεωργικῆς, δηλαδὴ σύμφωνα μὲ τὶς τοπικὲς ἀνάγκες, πρακτικὲς ἐργασίες γαλακτοκομίας ἢ τυροκομίας, περιποίηση τῶν κατοικίδιων ζώων ἢ στοιχεῖα δειδροκομίας, κηπουρικῆς κλπ. Οἱ γνώσεις αὐτὲς πρέπει νὰ εἶναι ἐντελῶς προσαρμοσμένες στὶς τοπικὲς ἀνάγκες. Ἡ ἐπιτυχία τῶν σχολείων ἐξαρτᾶται ἀπὸλυτὰ ἀπὸ τὴν προσαρμογὴ αὐτῆς ὡς καὶ ἀπὸ τὴν πρακτικότητά τῆς διδασκαλίας. Οἱ μαθητρίες δὲν μπορεῖ νὰναι περισσότερες ἀπὸ 25. Ἄν ὑπάρχουν περισσότερες ἀφοῦ τελειώσῃ ἢ πρῶτη σειρά μαθημάτων γίνεται καὶ δευτέρη.

Ὁ συνηθισμένος τρόπος διδασκαλίας εἶναι ὁ παρά τω: Οἱ μαθητρίες χωρίζονται σὲ τμήματα. Ὅλα τὰ πρῶτὰ εἶνε ἀφιερωμένα στὶς πρακτικὲς ἐργασίες. Ἐνας μικρὸς ὀμιλὸς κοριτσιῶν π.χ. ἀπασχολεῖται στὸ μάλωμα ἢ βράσιμο ἢ μπουγάδα ἢ σιδέρωμα ἐνῶ δεύ-

τερος ἀπασχολεῖται στὴν κατασκευὴ βουτύρου, τρίτος στὴν ἀπλὴ μαγειρικῆ.

Τὸ πρόγραμμα τῆς δουλειᾶς ἀκολουθεῖται κατὰ σειρὰν ἀπὸ ὀμιλοῦς τοὺς ὀμιλοῦς ὡστε ν' ἀσχοῦνται ὅλα τὰ κορίτσια στὶς πρακτικὲς ἐργασίες ποὺ διδάσκονται.

Τὰ ἀπο γέματα 1-2 ὥρες εἶνε ἀφιερωμένες στὰ στοιχεῖα τῶν θεωρητικῶν γνώσεων ποὺ δίνονται πάντα μὲ ἐφαρμογὲς πρακτικῆς.

Συχνὰ ἡ δασκάλα πηγαίνει μαζὺ μὲ τὰ κορίτσια σὲ σπῖτια καὶ τοὺς δείχνει πῶς νὰ τὰ συγγρίζουν καὶ νὰ τὰ διατηροῦν μὲ τὸν ὑγιεινότερο τρόπο. Τὶς πρῶτες βοήθειες καὶ τὶς παιδοκομικὲς γνώσεις ἀκόμα τὶς ἐφαρμόζει κατὰ τὸ δυνατόν. Ἔτσι ἡ ἀκτινοβολία τοῦ σχολείου ἐκτείνεται καὶ στὰ σπῖτια καὶ ὠφελοῦνται κάπως καὶ οἱ νοικοκυρῆς ποὺ ἔχουν καὶ τὴν εὐκαιρία νὰ ζητοῦν συμβουλὲς ἀπὸ τὴ δασκάλα. Ἄν δὲν πρόκειται νὰ βοηθηθεῖ ἢ δασκάλα ἀπὸ εἰδικὸ προσωπικὸ ὅπως ἀνεφερα μπορεῖ καὶ μονάχη τῆς νὰ κάνει καὶ ὀμιλίες ἀπλῆς γιὰ διάφορα γενικὰ ζητήματα ἐπίκαιρα ἰδιαίτερα πάντα γιὰ τὴ συνετιριστικὴ ὀργάνωση, τῶν παραγωγῶν κλπ.

Ὁ τρόπος τῆς ὀργάνωσης τῶν σχολείων αὐτῶν διαφέρει κατὰ τῶν τύπων. Ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἐπαιξε καὶ παίξει σὲ πολλὰ μέρη μεγάλο ρόλο. Οἱ γυναίκες οἱ συλλογοὶ στὴ Γερμανία πρῶτοι ἀρχισαν τὸ ἔργο αὐτὸ καὶ τὸ Κράτος τοὺς ἀκολούθησε. Ἀκόμη καὶ τώρα ἐκεῖ ὑπάρχουν στὰ διάφορα κράτη τῆς μεγάλης τοπικῆς ὀργάνωσης αὐτόνομες ἢ ἐξαρτημένες ἀπὸ κεντρικὲς παρόμοιες ποὺ ἔχουν σκοπὸ νὰ δίνουν τὴ γενικὴ κατεῦθυνση στὸ ἔργο τῶν σχολείων αὐτῶν.

Πάντως οἱ ὀργανώσεις αὐτὲς ἐπιχορηγοῦνται ἀπὸ τὸ Κράτος. Ἀντίστοιχες ὑπάρχουν στὴν Ἀγγλία, Γαλλία, Ἰταλία καὶ ἄλλου.

Οἱ Δήμοι, οἱ κοινότητες διὰ μέσου τῶν προέδρων τῶν οἱ ἀγροτικοὶ συνεταιρισμοὶ τὰ γεωργικὰ ἐπιμελητήρια κλπ. πέρνουν συνήθως τὴ πρωτοβουλία γιὰ τὴν ὀργάνωση τῶν σχολείων αὐτῶν στὴ περιφέρειά τους καὶ τὸ ζητοῦν ἀπὸ τὴ περιφερειακὴ ἀρχὴ ποὺ ἄλλου εἶναι Κρατικὴ καὶ ἄλλου ἰδιωτικῆ.

Σὲ πολλὰ Κράτη ἡ νομοθεσία ἐγκαθιστᾶ ἰδιαίτερα κρατικὰ ὄργανα ποὺ φροντίζουν γιὰ τὴν ὀργάνωση τῶν σχολείων αὐτῶν. Ἔτσι στὸ Βέλγιο οἱ γυναίκες ἀγροτικοὶ οἰκοκυρικοὶ σύμβουλοι (conseillers menagers agricoles) ἔχουν καθήκο νὰ φροντίζουν γιὰ τὴν ὀργάνωσή τους (συνενοσούμενες μὲ τὰ τοπικὰ ὄργανα τῆς αὐτοδιοίκησης), ἀκόμη αὐτὲς βοηθοῦν, θεωρητικὰ μόνον, τὴ συνετιριστικὴ ὀργάνωση τῶν χωρικῶν γυναικῶν, δίδουν συμβουλὲς στὶς χωριάτισσες κλπ. κλπ.

Στὴ Γερμανία π.χ. σ' ἓνα ἀπὸ τὰ Κράτη τῆς, τὴ Βάδη ὑπάρχει στὴ πρωτεύουσά τῆς, τὴ Καλσρούη σχολεῖο ποὺ ἐτοιμάζει δασκάλες τοῦ εἶδους αὐτοῦ. Ὅταν λοιπὸν μὴ ἀπ' αὐτὲς τὲς δασκάλες θέλει νὰ ἰδρῶσει περιοδεῖον σχολεῖο, εἰδοποιεῖ τὸ τμήμα τῆς Γυναικειᾶς ὀργάνωσης τῆς περιφέρειας ὅπου θρῖσκειται τὸ χωριὸ καὶ πέρνει πληροφορίες γιὰ τὶς ἀνάγκες, γιὰ τὶς συνήθειες τῶν χωρικῶν. Σύμφωνα μ' αὐτὰ τὸ τμήμα τῆς γεν. ὀργάνωσης μαζὺ μὲ τὴ δασκάλα κανονίζουν τὴ διάρκειά τῶν μαθημάτων κλπ. τὸ τμήμα δίνει τὰ ὑλικά καὶ τὰ στέλνει στὸ ὠρισμένο μέρος καὶ ἐποπτεύει τὴ λειτουργία τοῦ σχολείου.

Πάντως οἱ Δήμοι, οἱ Κοινότητες ἢ οἱ συνεταιριστικὲς ὀργανώσεις προσφέρουν τὸ οἶκημα, τὸ φωτισμὸ, τὴ θέρμανση καὶ τὰ ὑλικά τῶν πρακτικῶν μαθημάτων ποὺ ἄλλοτε ὅμως δίνονται καὶ ἀπὸ ἰδιῶτες ποὺ πέρνουν ἔπειτα τὰ παρασκευάσματα τῶν μαθητριῶν π.χ. τὸ τυρὶ τὸ βούτυρο τὶς κονσερβες κλπ.

Σὲ μερικὰ Κράτη ἡ νομοθεσία (Γαλλία, νόμος 1918)

υποχρεώνει τούς Δήμους και κοινότητες για τις παραπάνω εισφορές έφ' όσον ζητήσουν να οργανώσουν τέτοια σχολεία μάλιστα ακόμα και να εξασφαλίσουν τουλάχιστον 15 μαθήτριες άνω των 15 χρόνων. Ο προϋπολογισμός των σχολείων αυτών έτσι συνήθως θαρύνεται μόνο με το μισθό μιας δασκάλας και τα έξοδα της έφ' άπαξ αγοράς και έπειτα μεταφοράς των σκευών. Η συνεισφορά του Κράτους φθάνει συνήθως από το 1/3 μέχρι των 2/3 των εξόδων που χρειάζονται, τα υπόλοιπα δε καταβάλλονται από τούς άλλους οργανισμούς ή τα άρμόδια τοπικά όργανα της αυτοδιοίκησης ή τις ιδιωτικές οργανώσεις.

Γον) Οι σειρές των γεωργικοοικοκυρικών μαθημάτων αποτελούν τον τρίτο τύπο των κατωτέρω σχολείων του κλάδου.

Σε πολλά Κράτη της Ευρώπης χώρια από τούς δύο προηγουμένους τύπους οργανώσαν και σειρές τέτοιων μαθημάτων.

Τα μαθήματα μερικές φορές έχουν μόνο σκοπό όριστικό δηλ. την καλλιτέρευση της παραγωγής, την εισαγωγή νέων μεθόδων καλλιεργείας κλπ. Π.χ. στη Γαλλία οι γεωργικές γυναικείες έβδομάδες (semaines agricoles féminines) είναι σειρές μαθημάτων γεωργικοοικοκυρικών έτσι π.χ. μια έβδομάδα άφιερώνεται για τη κατεργασία του γάλακτος, άλλη για τη διατήρηση των καρπών, την καλή παρουσίαση των λαχανικών κλπ.

*Άλλες πάλι φορές τα μαθήματα σκοπεύουν και τη διανοητική και ήθικη ανύψωση των γυναικών στην ύπαιθρο χώρα.

*Έτσι οι έβδομάδες άφιερώνονται στη πραχτική υγιεινή και παιδοκομία, την καλλιτέρευση της ζωής του χωριού κλπ. Στην ίδια σειρά θα πρέπει ν' αναφέρει κανείς τα στοιχεία γεωργικοοικοκυρικών γνώσεων που δίνονται με τύπο συμβουλών στις χωρικές νοικοκυρές ή μητέρες από ειδικά κρατικά όργανα (Βέλγιο, άγροτικοί οικοκυρικοί σύμβουλοι, ή όργανα ιδιωτικής πρωτοβουλίας που συμβουλεύουν ή κάνουν έμιλίες κλπ.

Δον) Ο κλάδος της μόρφωσης που μάς άπασχολεί έξυπηρετείται σε πολλές χώρες έξαιρετικά από τις γυναικείες λέσχες ή συλλόγους χωρικών. Οι οργανώσεις αυτές πήραν έξαιρετική έκταση σε μερικές χώρες όπου η γενική στάθμη του πολιτισμού είναι ψηλότερη και όπου οι φιλειδικές ιδιότητες ώθούν περισσότερο στην όμηδική δράση. Στην Άμερική (Καναδά, Ηνωμένες Πολιτείες) και την Άγγλία. Ο Καναδάς είναι η πατρίδα (1898) των συλλόγων του είδους αυτού. Το 1920 η έμμοσπονδία των οργανώσεων αυτών (Women's Institutes) άριθμούσε 70,000 μέλη. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, υπάρχουν επίσης πολυάριθμες οργανώσεις του είδους. Στην Άγγλία μεταφύτεύθηκαν από το 1915 και τώρα έκτείνονται και σε άλλες χώρες.

Ο σκοπός της κίνησης αυτής είναι να εξασφαλίσει μια άγροτική μόρφωση που ν' ανταποκρίνεται και στις σπιτικές άνάγκες, ν' αναπτύξει το πνεύμα της συνεργασίας και γενικά να ύψώσει το επίπεδο της άγροτικής ζωής.

Τα μέλη των τοπικών οργανώσεων μαζεύονται στο σπίτι της μιας ή της άλλης διαδοχικά ή και σε κοινό οίκημα των συλλόγων που γίνεται έτσι κέντρο άναψυχής που συνδύζεται και με τη πραχτική μόρφωση στην οικιακή οικονομία και γενικά σε ότι άφορά την εθήμερία του σπιτιού.

Είναι φανερό πόση ευεργετική επίδραση μπορούν να έχουν τέτοιοι σύλλογοι, όπου όμως υπάρχουν οι συνθήκες για να ευνοηθεί ή ανάπτυξή τους. Γενικά έχει έχει κατανοηθεί ή μεγάλη σημασία της γυναικείας αυτής κίνησης και γίνεται προσπάθεια και στις λατινικές χώρες να πάρει μεγάλη έκταση. Μάλιστα ως ένας από

τούς σκοπούς τῶν γεωργοοικουρικῶν σχολείων φέρεται πάντῃ καὶ ἡ ὁργάνωσις τέτοιων συλλόγων, πού μέλη τους εἶναι κατὰ κανόνα πρῶτες οἱ μαθήτριες τῶν σχολείων αὐτῶν.

Αὐτὴ εἶναι σύντομα ἡ ὁργάνωσις τῆς γεωργοοικουρικῆς μόρφωσις μετὰ τὰ σχολεῖα τῶν διαφόρων τύπων καὶ βαθμῶν. Στὸν τόπο μας, ὅπως εἶναι γνωστὸν δὲν ὑπάρχει τίποτα ὡς πρὸς τὸ σημεῖο αὐτό. Ἡ οἰκοκυρικὴ μόρφωσις πού δίνεται ἀπ' τὴς δασκάλας στὰ δημοτικὰ σχολεῖα εἶναι ἀτελείστατη. Θὰ περιμένουμε δὲ πολὺ ἀκόμα φέρεται γιὰ νὰ δοῦμε τὴ Χαροκόπειο οἰκοκυρικὴ σχολὴ νὰ λειτουργήσῃ—ἂν τὴ δοῦμε—προετοιμαζόμενος τὸ κατάλληλο διδαχτικὸ προσωπικὸ στὸν οἰκοκυρικὸ κλάδο.

Ἡ κατώτερη τεχνικὴ γεωργικὴ μόρφωσις ἐξυπηρετεῖται σήμερον μόνον μετὰ 2 εἰδικὰ σχολεῖα γιὰ τὰ ἄλλα δύο πού ὑπῆρχαν δὲν λειτουργοῦν. Ἡ δὲ χωρικὴ εἶσι δὲν ἔχει καμμιά προετοιμασίαν στὰ διπλὰ τῆς καθήκοντα, μόνον δουλεύει διαρκῶς, δουλεύει ὅλη τὴ μέρα καὶ τὴ νύχτα καμμιά φορὰ χωρὶς ἀρκετὴ ἀνάπαυσι χωρὶς καμμιά ἀναψυχῆ, γιὰ τὰ παιδιὰ τῆς πού τὰ βλέπει νὰ δεκατίζονται τόσες φορές ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια, γιὰ τὸν ἄδρα πού τὴν μεταχειρίζεται χειρότερα ἀπὸ τὸ ζῶα του, γιὰ τὸ Κράτος πού ποτὲ δὲν σκέφθηκε πῶς αὐτὴ στηρίζει τὴ παραγωγὴ καὶ διακονεῖ τὴ ράτσα. Κανεὶς δὲν τὴ λογαριάζει κανεὶς δὲν τὴ θυμᾶται. Κι' ἂν κάποτε οἱ ἀρμόδιοι τὴ συλλογίζονται, εἶναι μόνον γιὰ νὰ ποῦν ἀποφθεγματικὰ πῶς δὲν πρέπει νὰ χεῖ δικαιοῦματα γιὰτὶ μετὰ τὴν ἀμάθεια καὶ τὴν ἀγραμματισμὸν τῆς θὰ κάνει κακὴ χρῆσι. "Εἶσι τὰ ἀποτελέσματα τῆς δικῆς τους ἐγκληματικῆς ἀμέλειας τὰ μεταχειρίζονται ὡς σπλᾶ ἐναντίον τῆς.

Ἡ ἰδιωτικὴ γυναικεία πρωτοδουλεία ποτὲ τάχα θὰ τὴ θυμηθεῖ :

ΜΑΡΙΑ ΣΒΩΛΟΥ